

Магістерська кваліфікаційна робота на тему:

«Лінійні пристрої аналого-цифрових систем, що самокалібруються, на базі ЦАП із ваговою надлишковістю»

студент групи 2КІ-16м
Яворський Дмитро
науковий керівник
д.т.н., проф. Азаров О.Д.

Актуальність дослідження: На теперішній час відсутні серійні функціонально закінчені схеми аналого функціональних вузлів для багато розрядних АЦП із ваговою надлишковістю.

Об'єктом дослідження є підходи побудови аналогових компонентів для багаторозрядних аналого-цифрових систем.

Предметом дослідження є аналогові компоненти високоточних аналогово-цифрових перетворювачів та систем цифрового опрацювання сигналів.

Наукова новизна:

- запропоновано підхід що до побудови термокомпенсованих джерел струму і напруги;
- подальшого розвитку отримав метод будови широко смугових двотактних балансних підсилювачів постійного струму;
- подальшого розвитку отримав метод побудови багато розрядних ЦАП із ваговою надлишковістю;
- спосіб схемної реалізації компонентів ДППС із балансним зворотнім зв'язком.

Задачі досліджень

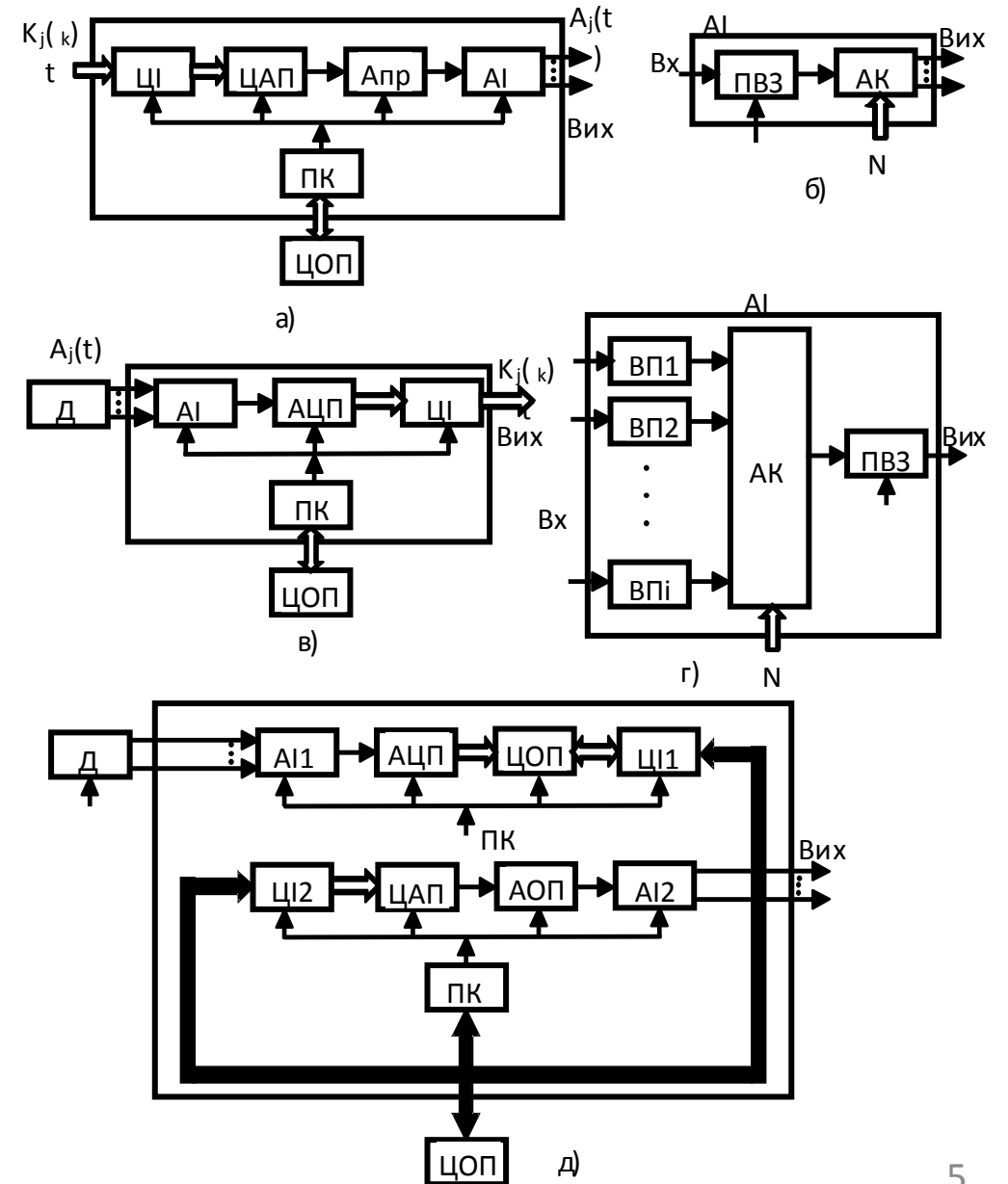
- Проаналізувати існуючі методи побудови аналогових вузлів багато розрядних АЦП, зокрема з ваговою надлишковістю ДППС
- Проаналізувати методи побудови ЦАП на базі двійкових
- Промоделювати статичні та динамічні характеристики запропонованих аналогових вузлів
- Запропонувати новий підхід що до побудови аналогових вузлів порозрядних АЦП що самокалібруються:
  - ДОС
  - ДОН
  - Відбивача струму

Базові характеристики АЦП

1. Діапазон перетворень : $-U_{ВХ}, +U_{ВХ}, -I_{ВХ}, +I_{ВХ}$.
2. Число розрядів: 10-16.
3. Час перетворення.
4. Статичні похибки перетворення.
5. Динамічні характеристики:
  - нерівномірність АЧХ;
  - нелінійність ФЧХ;
  - коефіцієнт нелінійних спотворень.

Систем перетворення інформації

- а) Система ЦАП;
- б) структура аналогового інтерфейса СЦАП;
- в) Система АЦП;
- г) структура АІ САЦП;
- д) системний АЦП-ЦАП з обробленням даних

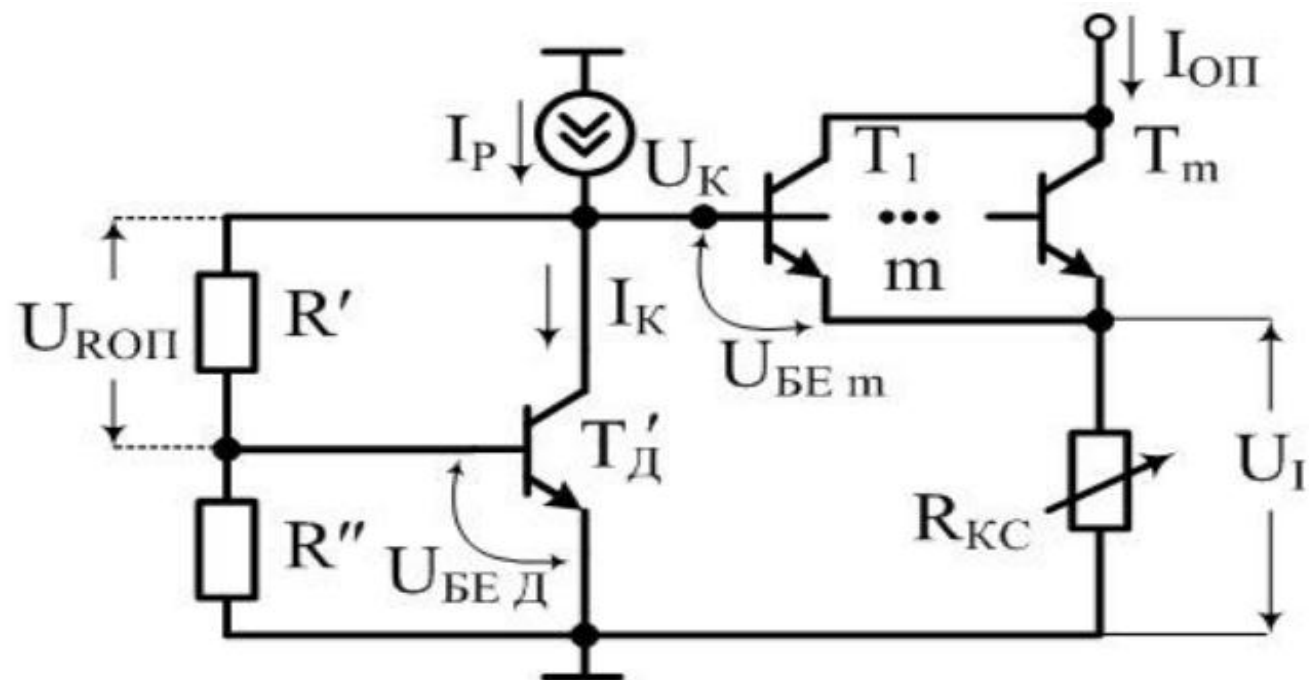
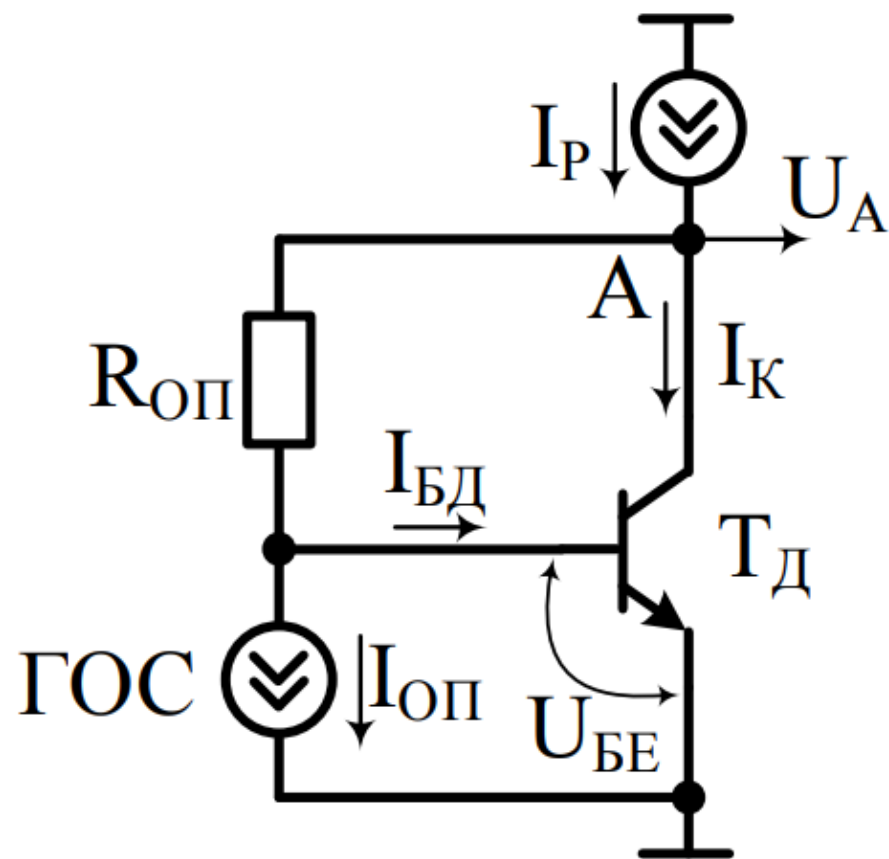

Недоліки двійкових багато розрядних АЦП

Головний недолі є потреба використання високо точних аналогових вузлів.

Обмеження швидкодії АЦП що обумовлено необхідністю збільшення тривалістю тактів врівноваження

Джерела опорної напруги

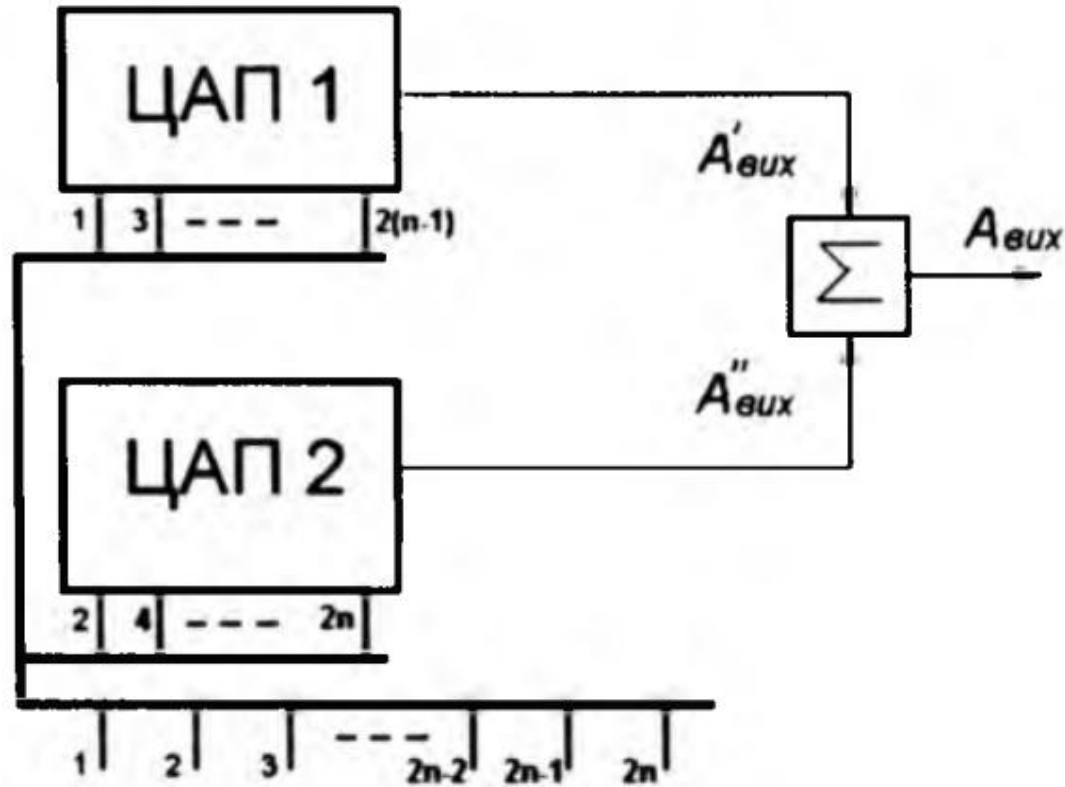
ЦАП із ваговою надлишковості

Методи побудови надлишкових ЦАП на базі двійкових ЦАП:

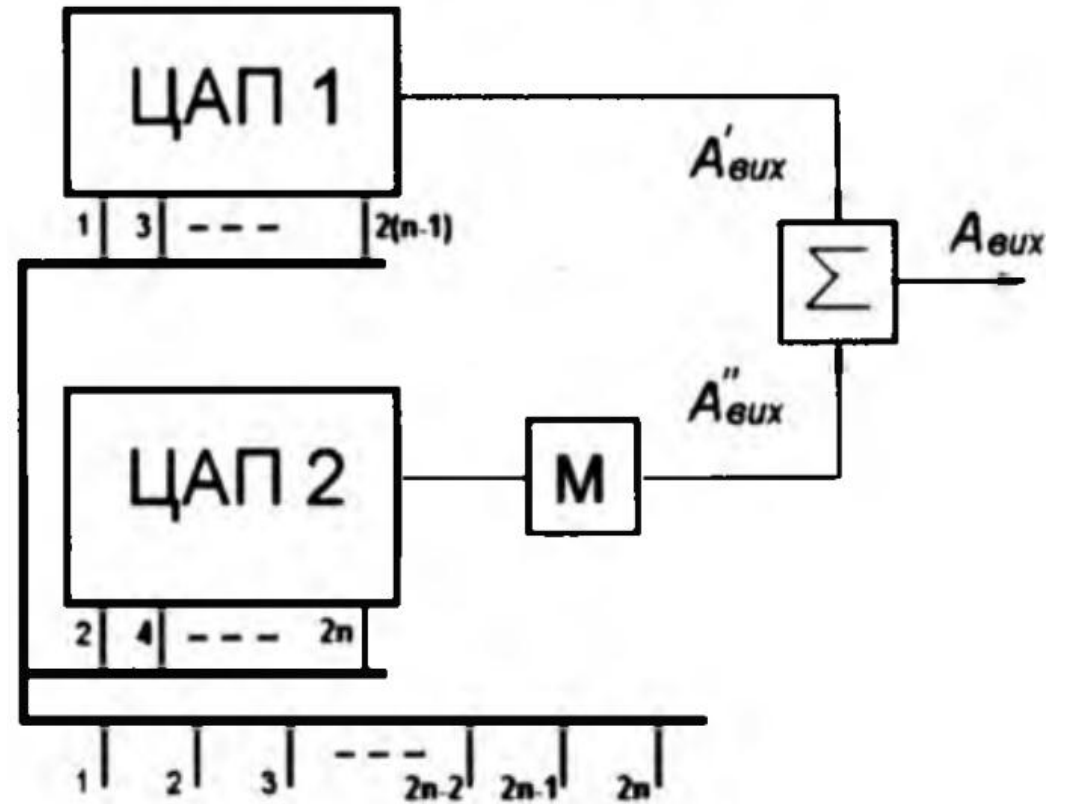
- 1) на базі двох двійкових ЦАП із використанням суматора аналогових;
- 2) ЦАП на базі двох однакових двійкових ЦАП із використанням аналогового суматора і блока масштабування;
- 3) комбінований ЦАП на базі m однакових двійкових ЦАП з використанням суматора і блоків масштабування.

ЦАП із ваговою надлишковістю

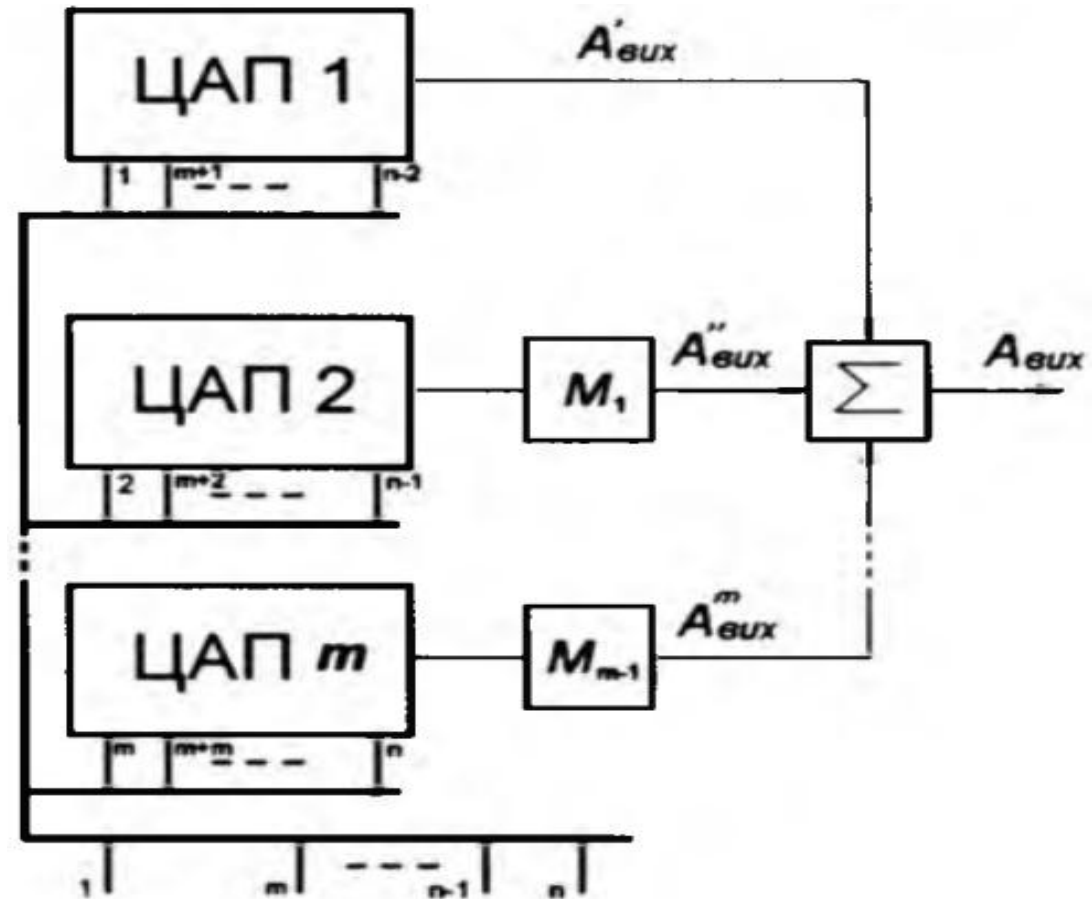

на базі двох однакових двійкових ЦАП з використанням суматора

розташування розрядів ЦАП за методом гребінки

ЦАП із ваговою надлишковістю

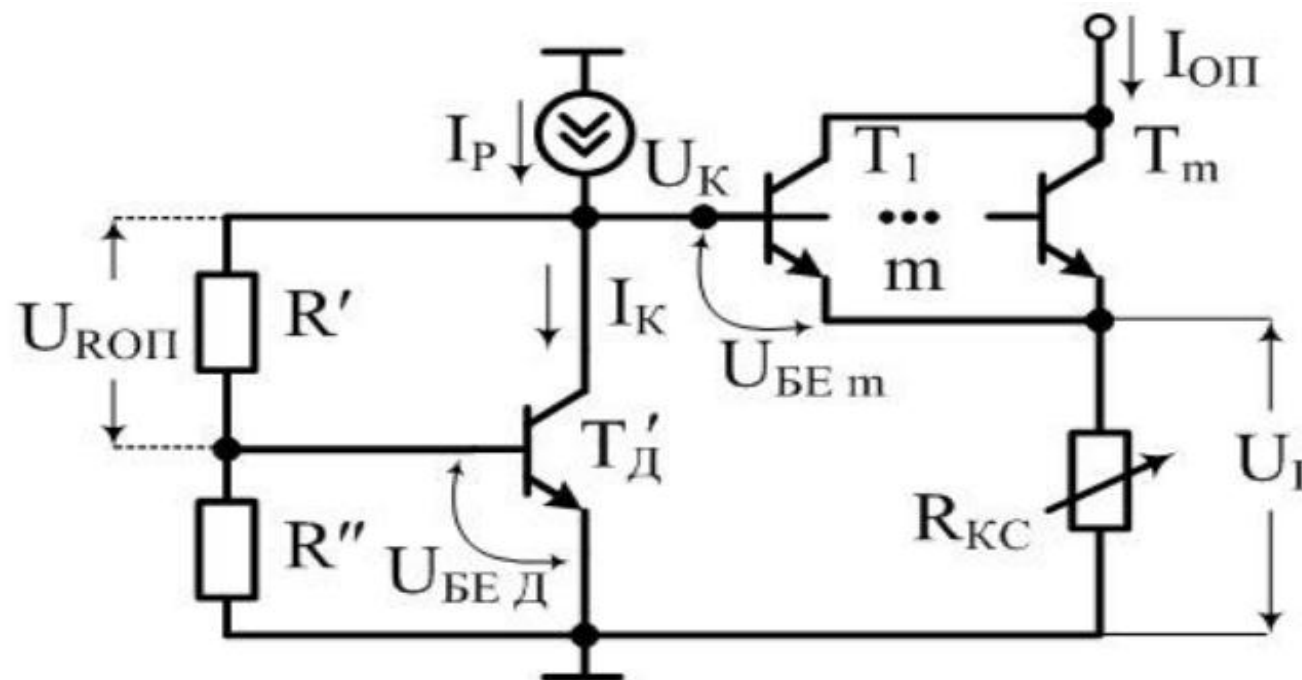
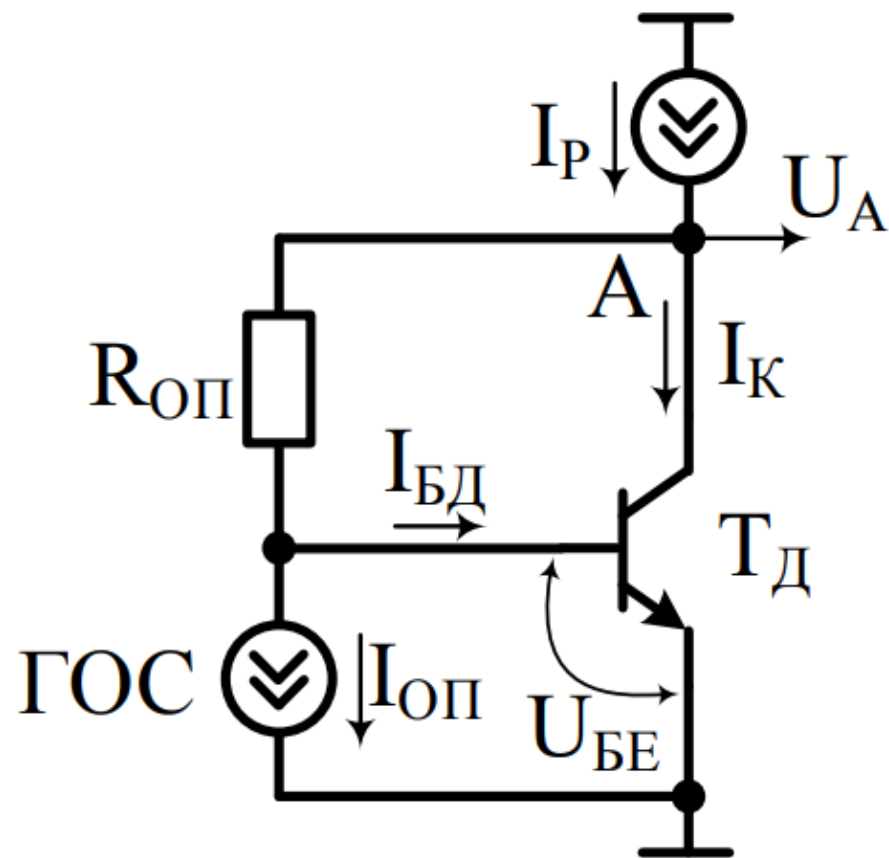

Надлишковий ЦАП із використанням суматора і блока масштабування

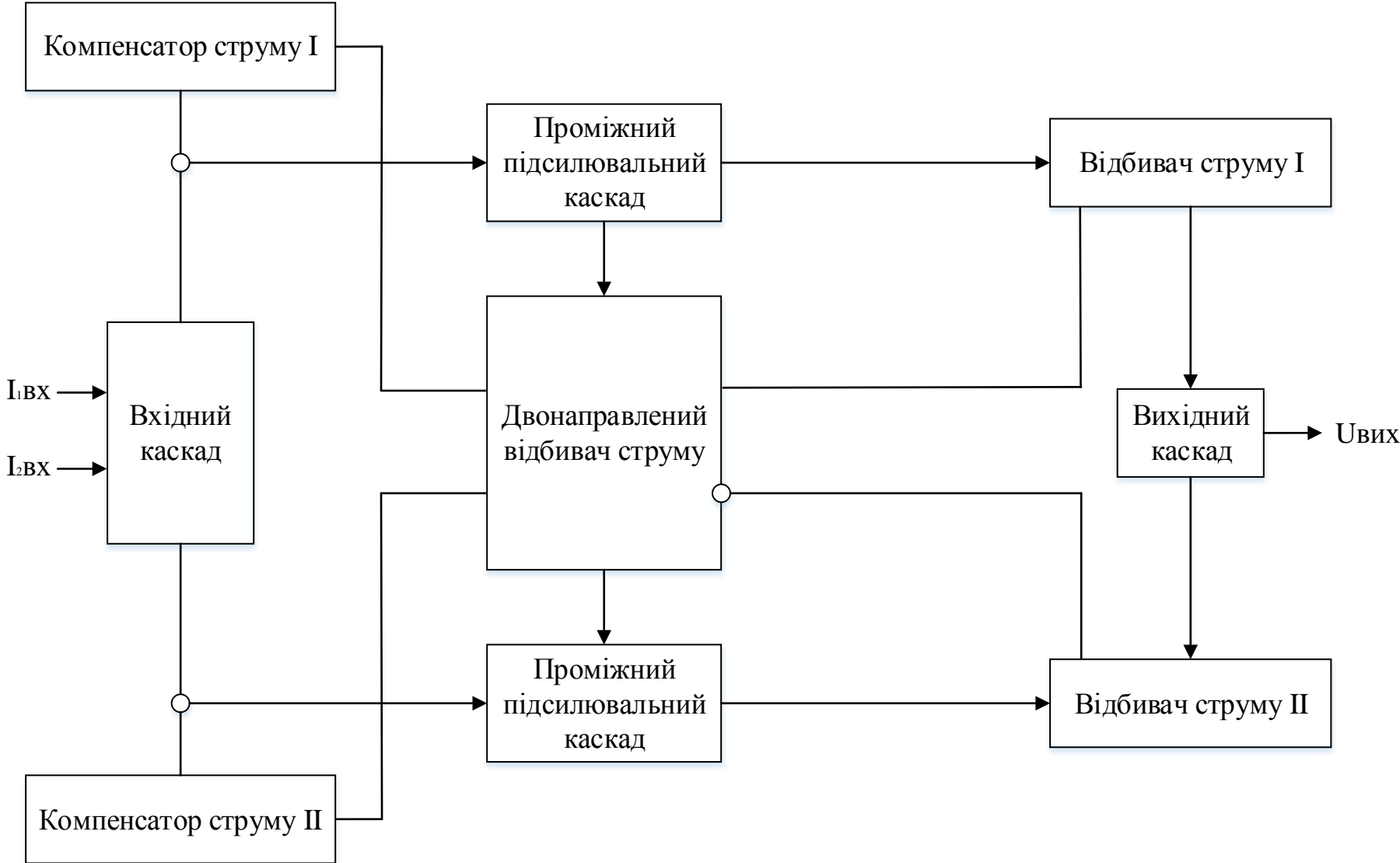
Джерела опорної напруги й струму

ДОН і ДОС широко використовуються в різноманітних електронних пристроях: АЦП, ЦАП, підсилювачах постійного струму, пристроях вибірки–зберігання аналогових сигналів, джерелах стабілізованої напруги та інших. При цьому точнісні та температурні характеристики останніх значною мірою залежать від аналогічних характеристик джерела опорної напруги й струму.

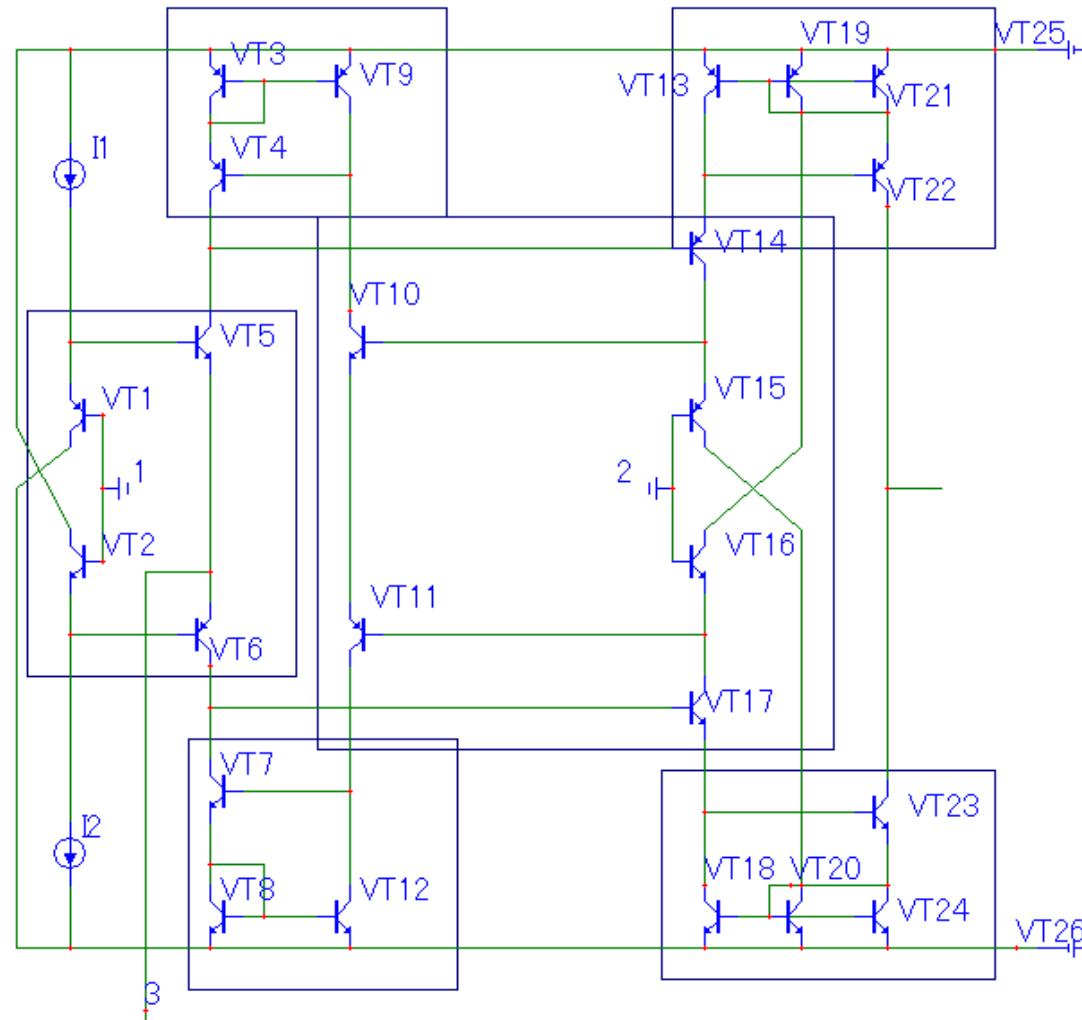
Джерела опорної напруги

Структурна схема двотактного симетричного підсилювача струму

Двотактний симетричний підсилювач струму

Патент на корисну модель «Двотактний симетричний підсилювач струму»

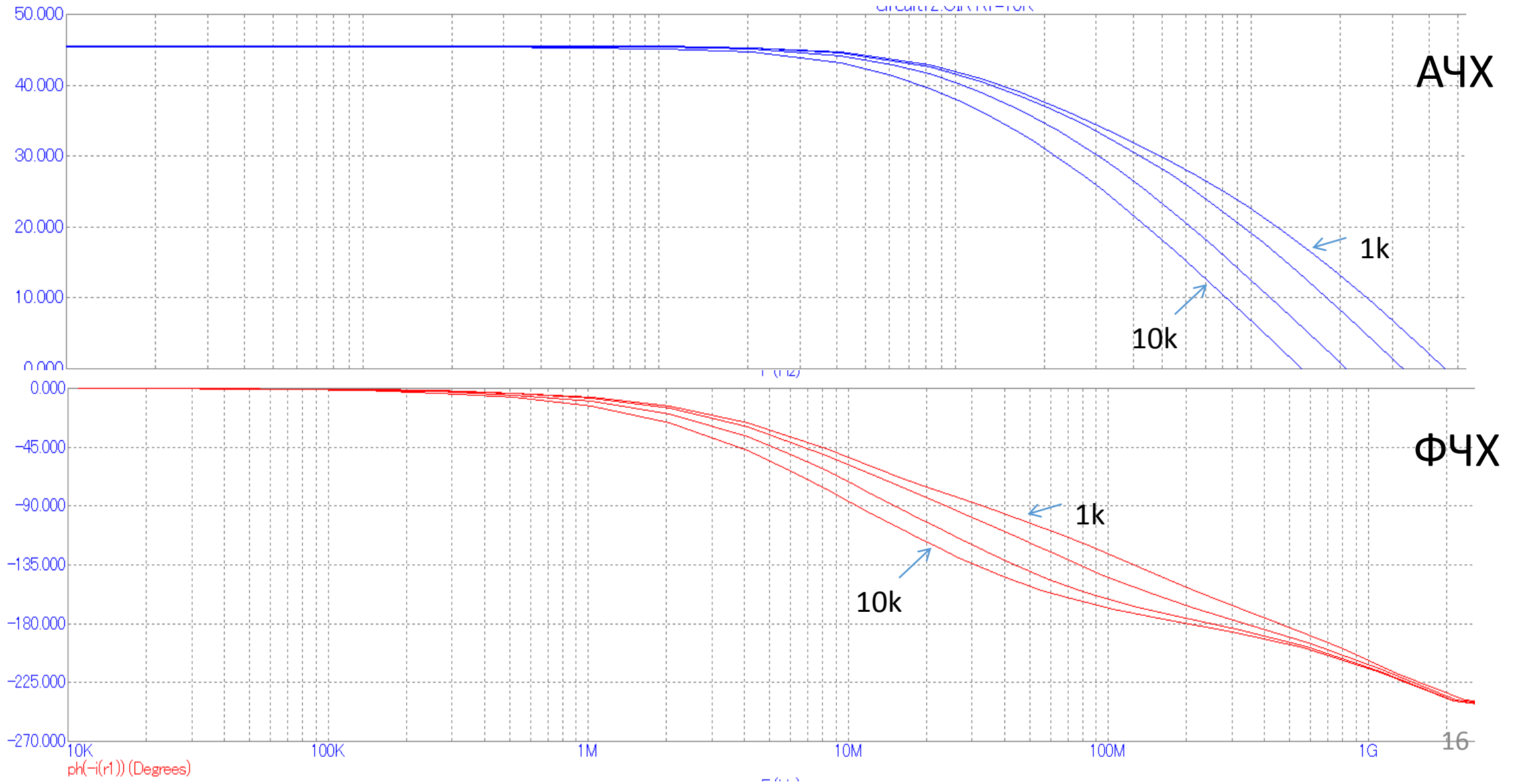
Малосигнальні коефіцієнти підсилення

Враховуючи структуру ДППС, коефіцієнти передачі по струму такого підсилувача будуть визначатись у вигляді

$$K_{i\Sigma} = \frac{I_{\text{ВИХ}}}{I_{\text{ВХ}}} = K_I + K_{II} = \frac{1}{2} \alpha_{npn} \cdot \beta_{pnp} + \frac{1}{2} \alpha_{pnp} \cdot \beta_{npn},$$

де K_I і K_{II} – коефіцієнти передачі верхнього і нижнього тактів підсилення, α_{npn} та α_{pnp} – коефіцієнти підсилення по струму вхідних транзисторів VT11 і VT12.

Динамічні характеристики

Нелінійні спотворення ДППС

Амплітуда (дБ)	THD, %			
	Частоти			
	1МГц	2МГц	5МГц	10МГц
100	0.063907	0.063894	0.063813	0.063779
200	0.123134	0.122928	0.122756	0.122479
500	15.831	15.822	15.787	15.767
1000	15.459	15.459	15.429	15.326

В ході виконання роботи отримано такі результати:

- проаналізовано вимоги до аналого – цифрових і аналогових пристроїв для систем перетворення сигналів;
- детально існуючі методи побудови лінійних схем компонентів АЦП та їх характеристики;
- проаналізовано методів побудови аналогових компонентів для багаторозрядних аналого-цифрових систем
- виведені рекомендації щодо проектування лінійних пристроїв що самокалібруються;
- промодельовані статичних та динамічних характеристики лінійних схем за допомогою пакету програм Microcap 11.

Публікації за темоюдослідження

- Патент на корисну модель «Двотактний симетричний підсилювач струму» UA 99337 U;
- Патент на корисну модель «Двотактний підсилювач постійного струму» UA 100340 U.
- Патент на корисну модель «Джерело опорної напруги» UA 117377 U;

Апробація результатів роботи:

- Участь в XLVI Науково-технічна конференція факультету інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії (2017) з темою «Метод підтримання відмовостійкості багаторозрядних ацп і цап із ваговою надлишковістю»

Дякую за увагу!